

Vítejte

v Euroregionu Beskydy

Realizováno z projektu „Cezhraničný turizmus v Euroregióně

Beskydy“ spolufinancovaného z prostředků ERDF v rámci OPPS SK-CZ 2007-2013

**PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE**
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

**EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA**
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

Anketa

Na anketní otázky odpovídá předseda sdružení měst a obcí Slezská brána Rostislav Kožušník a Peter Dobeš, primátor Rajeckých Teplíc:

Co by návštěvník vašeho regionu určitě neměl opomenout?

„Region Slezská brána je v celém Regionu Beskydy dosti výjimečný. Nachází se už celý v podhůří – v krajíně Podbeskydské pahorkatiny, která dále přechází v téměř rovinatou Ostravskou pánev. Přesto má tradiční hodnoty vesnické krajiny a života na vesnici, které si chce uchovat i nadále.

Ne náhodou je v něm věnována péče o památky, především ty, které jsou spojeny s tradičními duchovními hodnotami zdejších obyvatel. K neznámějším patří dva dřevěné kostely – v Sedlišťích a Řepišťích. Na ně navazují kostely zděné. Šenovský barokní kostel je pro svou vznešenou architekturu, připomínající mariánské poutní chrámy, nazýván dokonce „Perlou Slezska“. Václavovický kostel z roku 2001 je naopak představitelem zdařilého řešení soudobé církevní architektury. Je zároveň nejmladším kostelem v celém Regionu Beskydy.

Přestože se nacházíme v obkláčení tří velkých měst – Ostravy, Frýdku-Místku a Havířova, nalezneme zde i příjemná a rovněž dobře chráněná a udržovaná přírodní zákoutí. V Paskově a v Šenově to jsou zámecké parky s některými vzácnými druhy dřevin, ve Václavovicích můžeme navštívit romantické výletišťe v okolí pramene Ryninka nebo v Kaňovicích se obdivovat krásy rybníku Kamenec. Z mnoha míst jsou zároveň krásné výhledy na horskou krajinu Moravskoslezských a Slezských Beskyd. Vyhlášeným bodem rozhledu je především Bezručova vyhlídka v Sedlišťích, odkud je vedle Beskyd možno dohlédnout za jasného počasí až do Jeseníků.“

„Rajecké Teplice a celá Rajecká dolina je osadená vo venci hôr Lúčanskej Malej Fatry, Strážovských a Súľovských vrchov. Vďaka potenciálu atraktivít je predurčená na rozvoj cestovného ruchu a turizmu.

V údolí rieky Rajčanky nájdete turistické značkované chodníky

a cyklotrasy rôznych stupňov obtiažnosti. Veľmi dobré podmienky zimnej a letnej turistiky ponúkajú prírodné rezervácie Slnčné skaly, Kľak a Kozol – Natura 2000, Šujské rašelinisko, prírodné útvary – Poluvsianska skalná ihla, Stratený budzogaň v Zbyňove, rastlinstvo a živočíšstvo – Šujské rašelinisko, poľovné revíry, rybárstvo – rybník Rajec ale aj história – Čičmany – rezervácia ľudovej architektúry s maľovanými drevenicami, Rajec – mestská pamiatková rezervácia, Lietavský hrad – administratívne centrum Rakúska – Uhorska, sídlo Uhorského palatína, Kuneradský zámok.

Môžete si zašportovať v Golfpark Rajec – golfové 9jamkové ihrisko, využiť tenisové kurty, futbalové mini-ihriská, tri lyžiarske strediská – v Čičmanoch, Rajeckej Lesnej, Fačkovskom sedle, dve termálne kúpaliská – v Rajeckých Tepliciach a Rajci, alebo navštíviť rôzne zaujímavosti – Pútnické miesto Rajecká Lesná s Bazilikou Minor a Slovenským Betlehemom, paragliding v Čičmanoch, jazda na koňoch v Šuji. A samozrejme nesmieme zabudnúť na čerešničku na torte, ktorou sú teplé liečivé pramene využívané v kúpeľoch Rajecké Teplice, označované ako perla severozápadného Slovenska, zamerané na liečbu chorôb pohybového ústrojenstva, degeneratívne ochorenia a wellness pobyty.“

Jaký typ turistů váš region nejlépe uspokojí?

„Poměrně rovinatá, místně zvládněná krajina s pěti vyznačenými cyklotrasami (6005, 6063, 6064, 6065 a 6065) vybízí k návštěvě především formou cykloturistiky. Cyklotrasy jsou zároveň citlivě volené. Jednak vedou většinou po dobře udržovaných místních asfaltových komunikacích, jednak se v jejich okolí nachází většina zajímavostí. Toulat se krajinou našeho regionu můžeme samozřejmě také pěšky. Obojí – pěší turistiku i cykloturistiku lze vždy kombinovat s příjezdem nebo přeježděním osobním automobilem.

Ze sociologického hlediska je to kraj vhodný pro výlety, mimo jiné seniorů a rodičů s dětmi. Zájem o prohlídku kostela v Sedlišťích nebo pohled na cyklistické výlety rodinného charakteru je toho živým důkazem.“

„Už v predchádzajúcej odpovedi som naznačil rôznorodosť regiónu. Kúpeľní hostia využívajú predovšetkým liečebné procedúry a mierne turistické prechádzky po kúpeľných parkoch. Rodiny s deťmi v letnom období kúpaliská, turistické túry, v zimnom období lyžovačku. Aktívni návštevníci využijú množstvo cyklistických trás a turisticko-športové aktivity ukončia v bazéne či saune. V poslednom období je Rajecká dolina známa aj kongresovou turistikou. Rôzne firmy, združenia využívajú potenciál doliny pre organizovanie dvoj až trojdňových seminárov, školení či konferencií. Účastníci zas využívajú voľný čas na spoznávanie zaujímavostí tohto kraja. Máme stálych hostí z Holandska, Anglicka, Nemecka a iných kútov Európy, ktorí pravidelne navštevujú autocamping Slnčné skaly. Keby som to mal zhrnúť – každý si tu niečo nájde, stačí málo, treba nás navštíviť.“

Kam pozvete například zahraniční delegaci, budete-li jí chtít dopřát gastronomický zážitek?

„Z niekoľika desiatok restauračných zariadení lze vedle již zmíněné Lašské jizby v Sedlišťích doporučit dále Restauraci Bowling v Řepišťích-Rakovci, restaurace Na Rychtě a Zámeckou restauraci v Paskově, nebo restauraci U Čápů v Žabni. To byla restaurační zařízení ve vesnických částech regionu. Z nejzajímavějších restaurací ve dvou městech pak nelze opomenout restaurace Nimrod nebo Myslivna ve Vratimově a restaurace Na Lapačce, Dřevjanka nebo Pod Zámekem v Šenově.“

„V poslednom období vzniklo v Rajeckej doline množstvo kvalitných reštauračných zariadení,

ktoré sú buď novovybudované, alebo zrekonštruované. Klasickú slovenskú a svetovú kuchyňu zastupujú motoresty Eden v Šuji, Mlynárka a Rybárska bašta v Rajeckých Tepliciach, U Pltníka v Poluvsí, U Hromadov v Rajeckej Lesnej a mnohé iné, ktorých je v doline na desiatky. Samozrejme sú tu aj „hviezdičkové“ zariadenia, čiže hotely a penzióny, ktoré poskytujú služby na vysokej úrovni (hotely Aphrodite, Diplomat, Relax, Skalka, Veľká Fatra, penzióny Javorina, Dubová, Merito, Koliba, Raj). Jedna z mojich obľúbených reštaurácií je Koliba v Rajeckých Tepliciach.“

Co region za poslední roky udělal pro turismus?

„Region inicioval na svém území vyznačení čtyř cyklotras, pátá zde zasahuje ze systému cyklotras v okolí Frýdku-Místku. V roce 2009 pečlivě opravil v mapových podkladech veškeré detaily historických a technických památek, popř. přírodních lokalit, a vydal nové propagační materiály. V současnosti chystá vydání publikace materiálů o církevních památkách, kde plánuje uvést přesnou lokalizaci vyfocených objektů do mapy, a to včetně uvedení GPS souřadnic.

To nejdůležitější, na čem v současné době náš region pracuje, je však vybudování cyklostezky z Ostravy do Frýdku-Místku s následným pokračováním přes mikroregion Frýdlantsko do Moravskoslezských Beskyd s cílem až na hranici se Slovenskou republikou.“

„Mestá a obce Rajeckej doliny sa pravidelne zúčastňujú veľtrhov cestovného ruchu, ktoré sa uskutočňujú doma i v zahraničí. Boli sme úspešní v projektoch, ktorých výstupom boli viaceré propagačné materiály. Pochválim sa, že Mesto Rajecké Teplice v spolupráci s Turisticko-informačnou kanceláriou (TIK) vydalo bedeker o Rajeckej doline, ktorý bol syndikátom Slovenských novinárov vyhlásený za najkrajší propagačný materiál v roku 2008.“

Kalendárium 2010, Rajecké Teplice

Názov akcie	Termín	Charakteristika podujatia	Organizátor	Kategória	Miesto konania
Folklor očami detí – výstava	Jún 2010	Výstava detských prác kreslených pod vedením odbornej pedagogičky spojená s vernisážou	Mesto Rajecké Teplice	Folklor	Mestský úrad Rajecké Teplice – výstavná sieň
Akordeónový festival Euro Musette – Golden tango pre deti a mládež	Jún 2010	Celoslovenský akordeónový festival pod záštitou ministra školstva a primátora Rajeckých Teplic	Mesto Rajecké Teplice, MŠ SR	Hudba	Mestský úrad Rajecké Teplice
Kultúrne leto	Jún – august 2010	Víkendové kultúrne podujatia (hudobné, tanečné, divadelné)	Mesto Rajecké Teplice	Iné	Mesto Rajecké Teplice
Cyklistické cestné kritérium	August 2010	Cyklistické kritérium ulicami mesta	Cyklistický spolok Žilina, Mesto Rajecké Teplice	Šport	Ulice Mesta Rajecké Teplice
Hody Rajecké Teplice a MDD	Jún 2010	Sviatok Božského Srdca Ježišovho, otvorenie kult. leta, program pre deti pri príležitosti MDD	Mesto Rajecké Teplice	Kultúrna identita	Mesto Rajecké Teplice
Hody Poluvsie	5. 7. 2010	Sviatok sv. Cyrila a Metoda	Mesto Rajecké Teplice	Kultúrna identita	Kultúrny dom Poluvsie, Kostol sv. Cyrila a Metoda v Poluvsí
Letné slávnosti	23. – 25. 07. 2010	Festival hudby, spevu a tanca	Mesto Rajecké Teplice	Kultúrna identita	Mesto Rajecké Teplice
Mesiac úcty k starším	Október 2010	Stretnutia k mesiacu úcty k starším	Mesto Rajecké Teplice, Základná škola Rajecké Teplice, Materská škola Rajecké Teplice	iné	Mestský úrad Rajecké Teplice
Stretnutie s Mikulášom a Vianočné trhy	5. 12. 2010	Stretnutie Mikuláša, čerta a anjela s deťmi. Trh tradičných výrobkov pred Vianocami	Mesto Rajecké Teplice	Kultúrna identita	Mestský úrad Rajecké Teplice

Golf Park Rajec

Ak cestujeme z Rajca do Považskej Bystrice, len 22 km od Žiliny, nemožno minúť novovybudovaný areál situovaný po oboch stranách tejto cestnej spojnice. Vďaka odľahlejšej polohe v lokalite Rajec – Charubina, v blízkosti obce Veľká Čierna, si tu vyznávači golfového umenia a životného štýlu spolu s ďalšími návštevníkmi vychutnávajú aktívny oddych na viacero spôsobov.

Golfový areál sa nachádza v prekrásnom prostredí obklopenom Súľovskými vrchmi na jednej strane a Strážovskými na druhej. Od roku 2008 je k dispozícii 9-jamkové ihrisko (aj s klubovým domom), ktoré

predstavuje plochu pre všetky typy hráčov. Plánuje sa tu vybudovať kompletne, majstrovské 18. jamkové ihrisko s celkovou rozlohou 65 ha spolu s prírodným 11. hektárovým jazerom.

Club house ponúka malý golfshop s po-

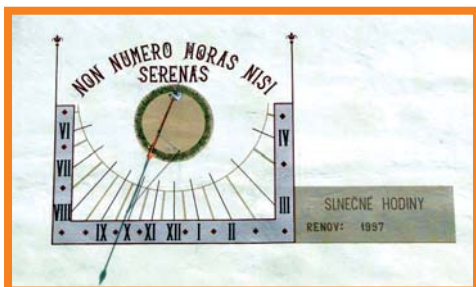
žičovňou golfového náčinia a ručných vozíkov, recepciu s barom, šatne, parkovisko a samozrejme služby trénera. Od roku 2010 bude návštevníkom k dispozícii aj 4. hviezdíčkový wellness hotel spolu s kongresovým centrom.

„Stredoveké“ mesto Rajec

Rajec bol v stredoveku významným remeselníckym a obchodným mestom. Jednou z najstarších a najvýznamnejších stavebných pamiatok Rajca je Farský Kostol svätého Ladislava. Pochádza z 1. polovice 14. storočia. Z pôvodnej gotickej stavby sa zachovali čiastočne obvodové múry, portály a spodná časť veže.

Jeho južnú stranu zdobia slnečné hodiny z roku 1770. Nápis pri nich hlási „Non numero horas, nisi serenas“ – Keby nebolo Slnka, hodiny by neukazovali čísla.

Súčasnou interiéru je oltárny obraz maliara Jozefa Zanussiho.

Vľavo od kostola sa nachádza renesančná budova fary z roku 1657. Je na nej umiestnená tabuľa, ktorá pripomína pôsobenie ThDr. Jozefa Tisa v rokoch 1911-1912, ktorý bol neskôr zvolený za prvého slovenského prezidenta.

Uprostred stredovekého mesta sa nachádza rozľahlé štvorcové námestie, do stredu ktorého ústia vždy dve ulice zvierajúce pravý uhol. Pravidelné námestie so sieťou ulíc vybiehajúcich z jednotlivých zasunutých nároží je typickým znakom stredovekého gotického urbanizmu. Vznikalo v 15. a 16. storočí.

Námestiu dominuje renesančná radnica, ktorá sa

nachádza v jeho strede. Pochádza zo 16. storočia a je postavená ako samostatná budova. Pôvodne renesančná jednoposchodová stavba bola prístupná zo všetkých strán. Otvorené arkády slúžili pôvodne ako trhovisko. Na poschodí boli miestnosti mestskej rady.

Po najnovšej rekonštrukcii v roku 1992 sú arkády zasklené a radnica slúži ako obradná, koncertná a výstavná sieň. Na južnej strane budovy sa nachádzajú nefunkčné slnečné hodiny.

V južnej časti námestia sa nachádza v budove zo 17. storočia mestské múzeum. Ešte v 19. storočí to bol jednoposchodový, renesančne

a barokovo upravený meštiansky dom, ktorý slúži ako mestský pivovar, neskôr ako mestská krčma.

V súčasnosti je v budove umiestnená národopisná a prírodovedná expozícia mestského múzea.

Rajecké Teplice

Malebná Rajecká dolina, jedna z najkrajších kotliniek, nám poskytuje úžasné prírodné scenérie. Ceľ oblasti dominuje mesto Rajecké Teplice ako centrum kúpeľníctva a relaxácie. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1376. Podobne ako ďalšie miesta, „teplíce“ boli všetky osady s teplými alebo liečivými prameňmi. Villa Tapolcha sa stáva postupom času známym kúpeľným strediskom. Liečia sa tu najmä choroby pohybového ústrojenstva rozličnými procedúrami

(termálne bazény, sauny, parafín, masáže). Slovenské liečebné kúpele Aphrodite sú výbornou príležitosťou aj pre wellness pobyt. Podobne i ďalší 4-hviezdičkový Hotel Diplomat rozširuje možnosti pre kvalitné služby na európskej úrovni. Neďaleko od kúpeľného parku a Labutieho jazierka (člnkovanie) sa nachádza i termálne kúpalisko Laura. Patrí medzi najnavštevovanejšie letné kúpaliská v regióne. Návštevník si môže dopriať okrem slnka a vody v obklopení

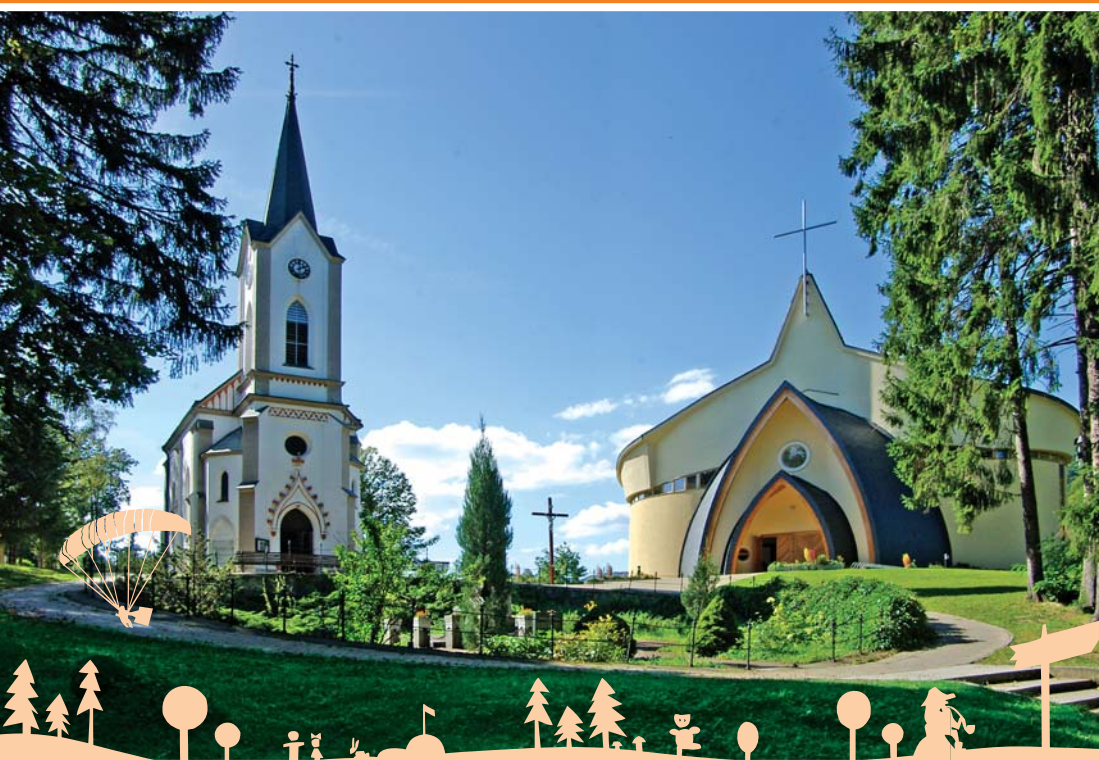
Foto: Jaroslav Velička

impozantnej krajiny aj doplnkové služby: minigolf, plážový volejbal či tenis. Kostol Nanebovzatia Panny Márie je nepochybne najvýznamnejšou kultúrno-historickou pamiatkou v Rajeckých Tepliciach. Malý jednoloďový neogotický kostolík pochádza z roku 1909. V roku 2001 bol slávnostne posvätený Kostol Najsvätejšieho Srdca Ježišovho J. Em. Jánom Ch. kardi-

nálom Korcom, nitrianskym biskupom. Rajecké Teplice poskytujú široké možnosti ubytovania – od ubytovania v súkromí, cez penzióny a špičkové hotely. Vynikajúce podmienky pre horskú cyklistiku sa ponúkajú nielen po lesných cestách Skaliek nad mestečkom (s úžasnými vyhlídkami na turistických trasách), ale aj v blízkom okolí (Lúčanská Malá Fatra, Súľovské vrchy). V tesnej blízkosti Poluvsia (miestna časť Rajeckých Teplíc) sa nachádza PR Slnčné skaly, ktorá predstavuje dolomitické masívy s viacerými možnosťami skalolezectva. V tejto oblasti sa vyskytuje aj niekoľko vzácných či chránených druhov flóry a fauny, napr. horec Clusiov (*Gentiana clusii*) alebo poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*). PP Poluvsianska skalná ihla je zas jedinečným geomorfologickým útvarom. Smerom na Zbyňov po žltej značke nás náučný chodník dovedie až k prírodnému unikátu Rajeckej doliny – skalnému Budzogáňu. Rajecké Teplice so svojou priaznivou klímou predstavujú vynikajúce miesto pre aktívny oddych. Okrem toho tu môžeme počas teplých letných mesiacov vychutnávať atmosféru Kultúrneho leta (Letné slávnosti) a rôzne spoločenské podujatia.

Foto: Jaroslav Velička

Svazek obcí Region

Paskov

www.obec-paskov.cz

GPS: 49°43'57.759"N, 18°17'37.279"E

Obec Paskov se nachází 4 km na severozápad od Frýdku-Místku. Leží na historické hranici Moravy a Slezska, v moravské části Regionu Beskydy. První dochovaný písemný záznam o Paskovu pochází z roku 1267. Až do konce druhé světové války byl sídlem střední šlechty, což mu vtisklo historizující ráz podobný malým městům. Obec Paskov leží na přechodu z ostravské průmyslové aglomerace do Beskyd. Na konci osmdesátých let byl Paskov nejprůmyslovější obcí v tehdejší Československu.

V obci žil, pracoval a roku 1920 také zemřel světoznámý entomolog Edmund Reitter.

Na budově, kde bydlel, na ulici Nádražní, je umístěna kovová pamětní deska.

V obci je několik možností občerstvení, stravování, včetně možnosti ubytování.

Tip: Bývalý zámek a zámecký park v Paskově

Zámek a zámecký park je dnes v poměrně zachovalém stavu, od obce je oddělen přizemním podlouhlým předzámčím s vysokou věží uprostřed. Před vchodem do areálu zámku jsou dvě církevní sochy – sv. Jan Nepomucký a sv. Šebestián. Barokní zámek byl postaven v letech 1640-1646 za Václava z Vrby, patrně na místě původní tvrze. Zámek byl postupně majetkem mnoha šlechtických rodů a v roce 1869 jej nechal hrabě Mořic ze Saint Genois po požáru přestavět do jeho dnešní podoby čtyřkřídleho zámku s mansardovou střechou a novoklasicistní fasádou. Po druhé světové válce byl vyvlastněn a zámek adaptován na nemocnici. Částečně se ale zachovalo vnější opevnění s válcovými baštami z období renesanční přestavby. V okolí zámku je cenný zámecký park se vzácnými druhy dřevin. Před zámkem je pět soch inspirovaných antickými motivy. Nedaleko potoka, protékajícího zámeckým parkem, je instalována poslední socha, spodobňující hrdinu řeckých pověstí Herkula.

Zajímavosti:

- Kostel sv. Vavřince
- Náměstí se Sochou sv. Floriána
- Zámek se vstupní budovou do zámeckého areálu a zámeckou kaplí
- Sochy sv. Šebestiána a sv. Jana Nepomuckého před vstupem do zámku
- Socha Tomáše Garrigue Masaryka před budovou obecního úřadu
- Dřevěná kontribuční sýpka
- Kaple Povýšení sv. Kříže v místní části Oprechtice
- Zámecký park, zčásti zařazen mezi chráněná území řady Natura 2000
- Sochy v zámeckém parku

Volný čas:

- Procházka historickým centrem obce
- Procházka areálem zámku a zámeckého parku

Kaňovice

www.obec-kanovice.cz

GPS: 49°44'31.083"N, 18°23'20.396"E

Obec Kaňovice se nachází 7 km severně od Frýdku-Místku v slezské části Regionu Slezská brána. Je jednou z nejmenších obcí celého Regionu Beskydy. Má pouhých 270 obyvatel. Na většině území obce se dochovala pro historické území Slezska typická rozptýlená zástavba, také nazývaná slezská zástavba, preferující majetkovou ucelenost obydlí statku a jeho okolních polí. Na katastru obce se nachází řada drobných církevních památek, z nichž nejzajímavější je kaple sv. Hedviky z r. 1868, která slouží pravidelným církevním obřadům. Krásu přírody především představuje Rybník Kamenec.

V obci je možnost občerstvení, včetně stravování.

Tip: Rybník Kamenec

Z přírodních zajímavostí vyniká nově postavený rybník v lokalitě Kamenec na potoce Dolní Datyňka, na hranici s obcí Václavovice, odkud je k němu také přístup. Přestože jde o umělé vodní dílo z r. 2005, jeho citlivé naprojektování a zasažení do přírody z něj vytvořilo příjemné až romantické zákoutí a cíl pro pěší i cykloturisty.

Zajímavosti:

- Kaple sv. Hedviky
- Kaplička na Závřší
- Dřevěný kříž naproti obecnímu úřadu
- Památník obětem války a výročí obce
- Rybník Kamenec

Volný čas:

- Cyklistická projížďka nebo pěší procházka obcí

Slezská brána

Řepiště

 www.repiste.eu GPS: 49°44'7.926"N, 18°19'4.548"E

Obec Řepiště se svými 1700 obyvateli se nachází na pravém „slezském“ břehu řeky Ostravice. Zdejší krajina zachovala svůj původní venkovský charakter. Zastavěné území s rodinnými domy se střídá s poli, loukami a lesy. Jako letopočet založení Řepiště se uvádí rok 1270.

Na území obce se nachází několik zajímavých církevních staveb. K nejcenějším a nejstarším patří bezesporu dřevěný kostel sv. archanděla Michaela. Vedle něj si můžeme prohlédnout tři menší kaple a několik křížů. Všechny památky jsou dobře udržovány.

Obec je rodištěm křesťanského básníka Bohumila Pavloka. Z Řepiště také pochází v současné době nejnámější český horole-

zec, pokořitel druhé nejvyšší hory světa K 2, Libor Uher.

V obci je několik možností občerstvení a stravování, prochází jí cyklotrasy 6065 a 6066.

Zajímavosti:

- Dřevěný kostel sv. archanděla Michaela v centru obce
- Kaplička sv. Anežky České v místní části Rakovec
- Kaplička sv. Floriána v centru
- Kaplička na „Solné stezce“
- Dřevěné kříže na ulicích Jezdecké, Mírové a Na Kútách.

Volný čas:

- Cykloturistika
- Putování za církevními památkami

Tip: Církevní památky

Nejstarším objektem v obci je dřevěný římskokatolický kostel svatého archanděla Michaela z druhé poloviny 15. století. Objekt je nemovitá kulturní památka a patří do ojedinělého souboru slezských dřevěných kostelů Regionu Beskydy. V kostele se nachází památkově chráněné varhany varhanáře Františka Horčičky z r. 1800 (opraveny v r. 2009). Další zajímavou stavbou je kaplička sv. Floriána. Po opravě objektu v r. 2008 bylo v kapličce umístěno 30 keramických sošek svatého Floriána, které vyrobily místní děti v keramickém kroužku. Tato ojedinělá galerie Floriánků je celoročně přístupná. Za návštěvu stojí i dřevěná kaplička sv. Anežky na lesní cestě v místní části Rakovec s modlitbou lesu, postavená v r. 1990. Nesmíme zapomenout na kapličku na Solné stezce a na dřevěné kříže: kříž v centru obce na ulici Mírová, misijní kříž u kostela z roku 2000, kříž na ulici Jezdecká a Na Kútách. Putování za církevními památkami Řepiště je typickým příkladem možnosti pro cykloturistický rodinný výlet nebo výlet prarodičů s dětmi.

Sedliště

 www.sedliste.cz GPS: 49°43'5.875"N, 18°21'59.639"E

Sedliště jsou sousední obcí Frýdku-Místku. Podobně jako jiné slezské vesnice Regionu Beskydy se prvně písemně zmiňují roku 1305. Jejich reálné založení však muselo proběhnout dříve, pravděpodobně ve druhé polovině 13. století.

Charakterem zástavby, existencí řady větších i menších církevních památek patří k typickým slezským vesnicím, kde se do dnešní doby udržel konzervativní styl života se smyslem pro uchování tradic. To dosvědčuje také v roce 2009 znovuoživení stálé expozice Muzea Lašská jizba.

Kromě historického centra obce je vyhledávaným místem pro návštěvu rovněž nedaleké výletišťe – Bezručova vyhlídka s krásným panoramatickým výhledem na krajinu. Jen několik set metrů za hranicemi obce, v lokalitě Lískovec-Hájek, se nachází další církevní stavba a zároveň poutní místo Kaple sv. Kříže s uctívaným pramenem.

Centrum obce je křižovatkou tří cyklotras – 6005, 6065 a 6063.

V obci je možnost občerstvení a stravování zaměřeného rovněž na místní speciality. Je zde i možnost zakoupení drobných suvenýrů, většinou s motivy tzv. Lašského Markrabství, umělé vytvořeného smyšleného panství za účelem populární až recesní formy prezentace kraje v okolí Frýdku-Místku.

Zajímavosti:

- Dřevěný kostel Věch svatých (1638) a okolní hřbitov se skanzenem litinových křížů
- Barokní sochy sv. Jana Nepomuckého a Panny Marie Frýdecké za kostelem
- Výletišťe Bezručova vyhlídka s památkem Osvobozené půdě, sochami akademického sochaře Emila Adamce a panoramatickým výhledem na Moravskoslezské Beskydy, Slezské Beskydy, Podbeskydskou pahorkatinu a Jeseníky

Volný čas:

- Muzeum Lašská jizba

Tip: Centrum obce s kostelem Věch Svatých a Muzeem Lašská jizba

Dřevěný kostel Věch Svatých z roku 1638 je jednou z nejzachovalejších a nejzajímavějších staveb svého druhu v celém Pobeskydí. Kolem něj se nachází soubor litinových křížů. Kromě původních zde byly převezeny a instalovány kříže také z jiných, dnes již zaniklých hřbitovů. Soubor svým rozsahem dnes představuje jakýsi malý skanzen těchto funerálních artefaktů. Za areálem kostela se nachází dvě barokní sochy – Panny Marie Frýdecké a sv. Jana Nepomuckého.

S myšlenkou „Lašské jizby“, která má svou expozici v budově vedle kostela, přišel původně Josef Vochala, když začal sbírat různé národopisné pamětihodnosti a ukládat je ve zvláštní světnici na svém statku. Tradice uchování dokladů života minulých generací je v Sedlišťích živá dodnes. Pro novou instalaci byly využity nejen předměty každodenní potřeby – nábytek, vybavení domácnosti, textilie, ale také řemeslnické a zemědělské nářadí z darů občanů.

Svazek obcí Region

Šenov

www.mesto-senov.cz

GPS: 49°47'5.688"N, 18°22'30.676"E

Šenov patří k nejstarším sídlům ve Slezsku. Pravděpodobně vznikl již ve 12. století, jako předkOLONIZAČNÍ slovanská osada při obchodní cestě z Opavy do Těšína. První písemná zmínka o Šenově je datována v roce 1305. Až do dvacátých let 20. století zde stával zámek jako symbol sídla šlechtických rodů, majitelů zdejšího panství. V roce 1927 však byla budova zámku, tehdy v již zchátralém stavu, rozebrána. Ze zámeckého areálu se do dnešní doby dochovala pouze budova správce, dnes sídlo základní umělecké školy.

Nevýznamnější památkou Šenova je barokní kostel Prozřetelnosti Boží. Díky své originální architektuře je nazýván „Perlou Slezska“. Z přírodních zajímavostí lze jmenovat kromě zámeckého parku v centru města v okolí kostela, především systém rybníků, z nichž největší jsou Košťalovický a Volenský rybník, a les Bobčok. Originální Šenov je skupina šesti dřevěných mlýnků v lokalitě Škrbeň.

Městem Šenov prochází cyklotrasy 6064 a 6063.

Za významnou osobnost Šenova lze považovat akademického malíře Viléma Wúnšeho, absolventa akademie výtvarných umění, kde byl žákem Maxe Švabinského. V Šenově jeho tvorbu připomínají sgrafita na fasádě Základní umělecké školy.

V obci je několik možností občerstvení, stravování, včetně možnosti ubytování.

Zajímavosti:

- Kostel Prozřetelnosti Boží
- Socha sv. Jana Nepomuckého na ul. Kostelní
- Socha sv. Antonína na ul. Kostelní
- Socha sv. Floriána na ul. Kaštanové
- Zámecký park v okolí kostela
- Základní škola umění se sgrafity Viléma Wúnšeho
- Velký a Malý okruh Naučné stezky Šenov
- Soubor dřevěných mlýnků

Volný čas:

- Cykloturistika
- Pěší turistika

Tip: Malý a Velký okruh Naučné stezky Šenov

Téměř všechny historické památky i přírodní zajímavosti jsou od roku 2003 zdařile spojeny dvěma okruhy Naučné stezky. Malý okruh (cca 1,5 km) provází prostřednictvím šesti zastavení zájemce historickým centrem města. Velký okruh (cca 11,5 km) se svými sedmi zastaveními představuje přírodní zajímavosti v okolí Šenova.

Václavovice

www.obecvaclavovice.cz

GPS: 49°45'20.018"N, 18°22'20.723"E

Václavovice jsou připomínány již počátkem 14. století. Jméno jim, podobně jako některým jiným sídlům, dal pravděpodobně jejich první majitel, Václav nebo Věnceslav. Podobně tomu bylo i se jmény jiných slezských vesnic v okolí Kaňovic, Bruzovic, Raškovic, Domaslavic a dalších.

Dominantou vesnice je od roku 2001 kostel sv. Václava, jehož stavba byla završením téměř stoletého úsilí místních věřících o výstavbu kostela. Původní ráz rozptýlené slezské zástavby se dnes prolíná s intenzivní výstavbou rodinných domků.

Vedle kostela a dalších drobných církevních staveb se na katastru Václavovic nebo v jeho blízkém okolí nachází některá zajímavá přírodní zákoutí. Jde především o výletišťe u pramene Ryninka na hranici s obcí Sedliště a nově vybudovaný rybník Kamenec těsně za hranicemi obce, již na katastru obce Kaňovice. Do třetice na hranici sousední obcí, tentokrát městem Šenov, se nachází Pískovna, divoká, mokřadem obohacená přírodní

lokalita v místě bývalé těžby písku.

V centru obce bylo v roce 2009 uvedeno do provozu dětské hřiště, které může sloužit zároveň jako místo odpočinku při cyklistických výletech. Nachází se v těsné blízkosti cyklotrasy 6063, která prochází napříč celou vesnicí.

Zajímavosti:

- Kostel Sv. Václava
- Výletišťe u pramene Ryninka

Volný čas:

- Cykloturistika

Ve vesnici se dochovalo několik původních dřevěnic, včetně drobných technických památek – dřevěných mlýnků.

Tip: Pramen Ryninka

Málo známé, přitom velmi romantické výletišťe nedaleko vydatného pramene a zároveň jen asi 100 metrů od cyklotrasy 6063 procházející Datyňským lesem mezi Sedlištěmi, Vratimovem a Václavovicemi. Místo prošlo v loňském roce citlivou rekonstrukcí včetně úpravy pramene a rekonstrukce lavič s posezením i drobného církevního motivu – prosklené vitríny s obrazem Panny Marie.

Slezská brána

Vratimov

 www.vratimov.cz GPS: 49°46'11.838"N, 18°18'37.23"E

Vratimov vznikl v době kolonizace Těšínska v 2. polovině 13. století lužickými Srby. Vedle katolického kostela sv. Jana Křtitele se zde můžeme setkat s drobnými církevními památkami, památníky první a druhé světové války a bustami významných osobností českých dějin.

Na území Vratimova se nachází několik příjemných zákoutí vhodných pro procházky, rekreační běh nebo cykloturistiku, která jsou zároveň vybavena odpočinkovým inventářem. Jde především o cyklotrasu a vyletiště na pravém břehu Ostravice, kde začíná cyklotrasa

6064, a dále o odpočívadla u upravené lesní pěšiny v lese Důlnák, přes které cyklotrasa po opuštění centra města dále prochází.

Důležitým zázemím pro využití volného času místních obyvatel i návštěvníků Vratimova je velký sportovní areál, skládající se z otevřeného stadionu, krásného koupaliště, tenisových kurtů a herny stolního tenisu.

Vratimov je místem, kde se v současné době počítá se začátkem páteční cyklotrasy spojující Ostravu s Beskydami, která bude dále pokračovat přes Řepiště, Paskov a Sviadnov do Frýdku-Místku a odsud dál přes mikroregion Frýdlantsko-Beskydy až po hranici se Slovenskou republikou.

V obci je několik možností občerstvení, stravování, včetně možnosti ubytování.

Tip:

Sportovní areál s možností různorodého sportovního využití včetně možnosti občerstvení.

Zajímavosti:

- Les Důlnák
- Vyletiště u řeky Ostravice
- Centrum města

Volný čas:

- Koupaliště
- Tenisové kurty
- Cyklostezky

Žabeň

 www.zaben.cz GPS: 49°42'25.358"N, 18°18'21.77"E

Obec Žabeň leží na sever od okresního města Frýdku-Místku, na území vymezeném toky Olešnou a Ostravicí – hraniční řekou mezi historickými zeměmi Slezskem a Moravou. Žabeň se nachází na levém břehu Ostravice a je tak historicky vesnicí moravskou. První písemná zmínka o obci je datována k roku 1460. Tehdy náležela paskovskému lénu olomouckého biskupství. Obec nemá kostel, ale v první polovině 19. století zde byla postavena kaple jako díkůvzdání za odvrácení moru, zasvěcená sv. Fabiánu a Šebestiánu. Pro Žabeň byly typické lužní lesy, které v minulosti pokrývaly značnou část její rozlohy. Na jižním okraji obce se nacházejí i malebné rybníčky se svou mikrofaunou. V obci je možnost občerstvení a stravování.

Zajímavosti:

- Kaple sv. Fabiána a Šebestiána

Volný čas:

- Knihovna
- Tenisový kurt
- Dům kultury

Národná prírodná rezervácia Kľak

V najjužnejšom cípe Lúčanskej Malej Fatry sa rozprestiera na ploche vyše 85 ha národná prírodná rezervácia Kľak. Jeho vrchol dosahuje výšku 1352 m n.m. Táto chránená oblasť, vyhlásená v roku 1966, sa zameriava na ochranu rôznych biotopov, a to najmä karbonátových skalných sutín alpínskeho stupňa, skalných stien a svahov so štrbinovou vegetáciou, javorovo-bukové horské lesy, vápnomilné bukové lesy alebo lipovo-javorové sutinové lesy. Veľmi podstatným predmetom ochrany v tejto lokalite sú aj alpínske a subalpínske vápnomilné, travinno-bylinné porasty. Kľak teda predstavuje nádhernú ukážku vápencovej vegetácie, bučín a skalného vrcholu. Zaberá svahy okolo bralnatého vrcholu v nadmorskej výške okolo 1050-1350 m n.m.

V severnej časti rezervácie sa nachádza bukový prales. Vďaka

Foto: Jaroslav Velička

bohatému výskytu karbonátov (vápencov a dolomitov) v podloží sa v priebehu relatívne

dlhého času vyvinula hnedá lesná pôda (kambizem) rendzínová, resp. vápencová rendzina, a surová pôda karbonátová. V zmiešaných lesoch prevláda buk (*Fagus sylvatica*) nad jedľou (*Abies alba*), smrekom (*Picea abies*) alebo javorom horským (*Acer pseudoplatanus*).

Z chránených rastlín vyskytujúcich sa v oblasti Kľaku možno spomenúť horec Clusiov (*Gentiana Clusii*), kortúzu Matthiolovu (*Cortusa matthioli*) alebo ľaliu zlatohlavú (*Lilium martagon*) a iné. Medzi prvými a najvýznamnejšími prírodovedcami, ktorí študovali tunajšiu flóru a faunu, patrili aj švédsky botanik Göran Wahlenberg. Ten systematizoval rastlinstvo Západných Karpát a v rámci svojho výskumu sa zameril aj na oblasť dnešnej národnej prírodnej rezervácie.

Dňa 22. decembra 1944 zoskočili pod Kľak parašutisti sovietskej armády, čo dokladuje aj tabuľka osadená pod jeho vrcholom. Počas 2. svetovej vojny zohrala aj táto lokalita svoju veľmi podstatnú úlohu, pretože v okolitých dolinách hľadali úkryt partizáni boju-

júci v Slovenskom národnom povstaní.

Na vrchol Kľaku sa možno dostať z viacerých strán, či už z Fačkovského sedla (na ceste zo Žiliny do Prievidze), z obce Fačkov, ktorá leží pod severnými svahmi, po klasickej červenej z juhovýchodnej strany, alebo z Turca, ak sa vyberieme na západ priamo z obce Vrúcko. Táto rezervácia je dokonalým vyhliadkovým bodom. Z neho možno dovidieť až do diaľky niekoľkých kilometrov, ba dokonca až desiatok kilometrov na vrcholy Veľkej Fatry – Lysec (1391 m n.m.) a Tlstú (1414 m n.m.), ďalej sú to na juhovýchode Kremnické vrchy – Flochová (1318 m n.m.) alebo na západe Strážovské vrchy – Veľký Manín (891 m n.m.) či Homôľka (1063 m n.m.), ktorá svojím zalesneným masívom zakrýva najvyšší vrch Strážov.

Kľak, unikátna dominantna na pomedzí žilinského a prievidskeho okresu, pozýva človeka do svojej náruče v každom čase, nesmie však pritom zabúdať na ohľaduplnosť ku krásam a iným hodnotám, ktoré mu príroda štedro poskytuje.

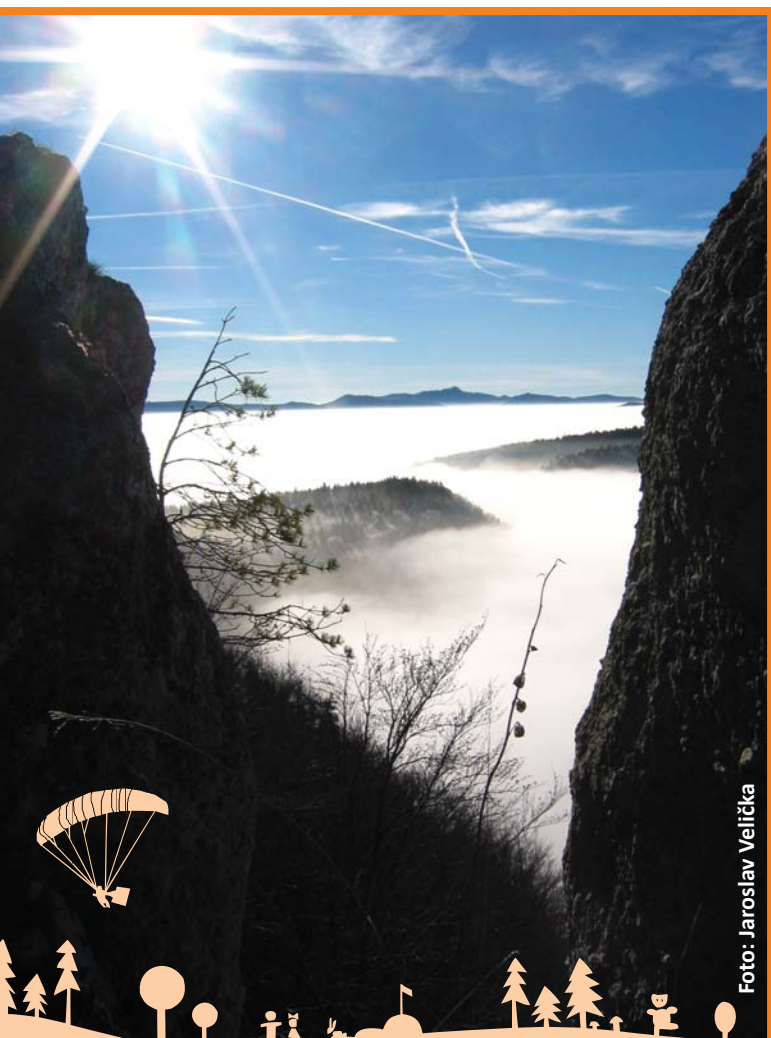

Foto: Jaroslav Velička

Tipy na výlet

Kúpalisko Veronika v Rajci

Termálne kúpalisko Veronika patrí už dlhší čas medzi najvyhľadávanejšie areály letnej sezóny v Rajeckej doline. Návštevníci sem prichádzajú z mnohých miest, od Považskej Bystrice až po Žilinu nevyvímajúc.

Voda, ktorá bola objavená pri prieskumných prácach v 70. rokoch 20. storočia, pripomína svojim zložením termálne vody Rajeckých Teplíc. Teplota vody sa pohybuje okolo 26-27 °C a výdat-

nosť prameňa je približne 20 l/s.

Areál vytvára osem bazénov slúžiacich pre všetky typy návštevníkov s celkovou rozlohou 55 000 m² (z toho 2 200 m² tvorí vodná plocha). Najväčší plavecký bazén má rozmery 50 x 21 m a hĺbku 180 cm. Časť kúpaliska ponúka celoročné využitie krytého bazénu. Parkovisko hneď v blízkosti kúpaliska pojme naraz asi tisíc automobilov.

Na uhasenie smädu je možné

využiť širokú ponuku bufetov, bar alebo kaviareň. Reštauračné služby reprezentuje tradičná slovenská koliba a kvalitná pizzeria s kapacitou 70 miest. V areáli kúpaliska možno využiť niekoľko ponúkaných aktivít, napr. tobogan, plážový volejbal,

minigolf, stolný tenis, basketbalové ihrisko, vodnú šmýkačku a ďalšie atrakcie pre malé ratolesti. Neoddeliteľnou súčasťou kúpaliska je aj turistická ubytovňa s celoročnou prevádzkou kapacitou 55 lôžok a možnosťou polpenzie.

Lietavský hrad

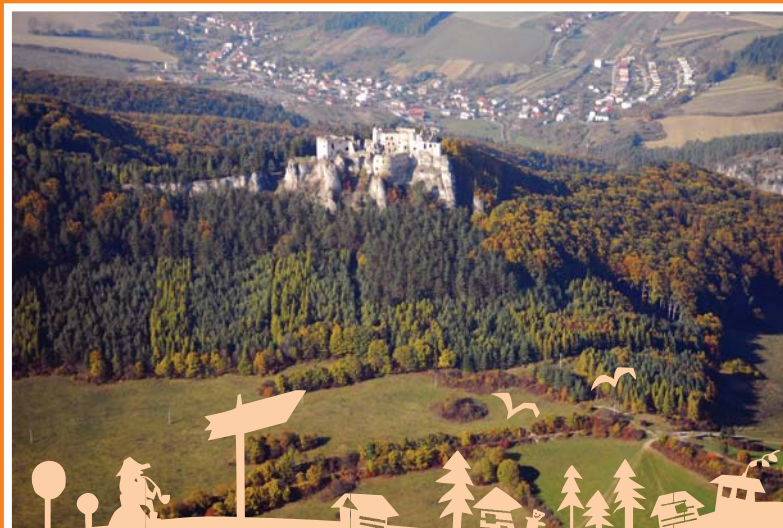
Tento hrad bol postavený v 1. polovici 13. storočia na vrchu Cibulník v nadmorskej výške 635 m n.m. medzi obcami Lietava a Lietavská Svinná. Jeho zrúcaniny sú považované za najrozsiahlejšie na Slovensku, pričom samotný hrad bol pravdepodobne rozlohou druhý najväčší. Strmé a neprístupné skaliská odjakživa chránili Lietavský hrad pred nájazdmi zo severnej a východnej strany. V stredoveku sa považoval za nedobytný a do jeho panstva patrilo 35 obcí (aj z Rajeckej doliny). Toto sídlo zažilo najväčší rozmach za vlády palatína Turzu, avšak už od konca 17. storočia nie je obývaný. V 18. storočí sa z dôvodu krádeže previezli všet-

ky archívne materiály, spolu so zariadením, na Oravský zámok. Od tohto obdobia sa o hrad už vôbec nikto nestaral a donedávna iba chátral pod vplyvom času a poveternostných podmienok (preborené strechy a jednotlivé poschodia).

Základom hradu bola hránová hradná veža, dnes zachovaná vo výške približne 14 m. Vo východnom smere bol ku hradnej veži pristavený palác, zakončený kaplnkou. Práve v priestoroch hradnej kaplnky sa zachovali zvyšky múrov a omietok. V posledných rokoch sa však skupina mladých aktivistov snaží o rekonštrukciu Lietavského hradu, získaním finančných

zdrojov z rôznych grantov. Lietavský hrad poskytuje jeden z najkrajších výhľadov v okolí, odkiaľ možno dovidieť až do

Terchovskej doliny, na Kysuckú bránu, na Javorníky, Súľovské vrchy a protiľahlé Skalky, či Lúčanskú časť Malej Fatry.

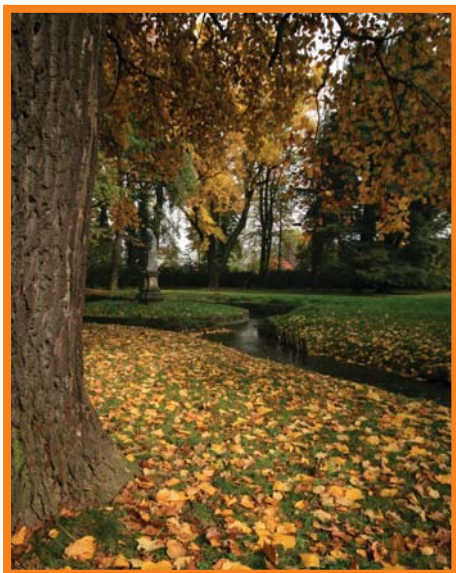

Tipy na výlety

Všechny zajímavosti Regionu Slezská brána jsou předurčeny především pro cyklistický výlet, popřípadě pro pěší túru. Lze k tomu využít značení pěti cyklotras 6063, 6064, 6065, 6066 a 6005.

1. Za památkami a přírodou Šenova (pěší nebo cyklistický výlet) – 2 až 13 km

Necháme se vést účelovou turistickou značkou naučné stezky. Nejprve si projdeme Malý okruh v centru města, který vede

především kolem kostela Prozřetelnosti Boží, zámeckým parkem a radničním náměstím. Pak můžeme pokračovat Velkým okruhem kolem řeky Lučiny, přes les Bobčok k lokalitě Pískovina a kolem romantického Volyňského rybníku zpět do centra města. Na obou okruzích je od roku 2003 nainstalováno 13 naučných panelů.

3. Za přírodními zajímavostmi Regionu Slezská brána (cyklistický výlet) – cca 30 km

Stejně jako za historickými památkami i za přírodními zajímavostmi je túru vhodné začít na vlakovém nádraží Paskov, odkud zamíříme do zámeckého parku v Paskově s řadou cenných dřevin. Díky nim byla část parku prohlášena za chráněnou lokalitu Natura 2000. Vrátime se zpět po cyklisty projetém chodníku okolo haldy, kde jednou povede moderní cyklostezka (cyklostezka Ostrava-Beskydy) a projedeme do Vratimova. V místě, kde se napojíme na cyklotrasu 6064, se u výletišť na břehu řeky Ostravice s odpočívadly a atrakcemi pro zábavu dětí můžeme občerstvit. Dále pokračujeme po značkách cyklotrasy přes centrum Vratimova do lesa nebo lépe řečeno lesoparku Důlňák – jakési přírodní oázy na okraji komplexu průmyslového hutního gigantu Arcelor Mittal. Okrajem ostravské části Bartovice přejedeme stále po stejné cyklotrase přes Horní Datyně do Šenova, kde si můžeme prohlédnout okolí Volyňského rybníka s hejnem divokých racků. Odbočíme na cyklotrasu 6063 směrem na Václavovice, kde máme možnost zastávky při odpočívadle u romantického pramene Ryninka v Datyňském lese. Odsud se pak přes Sedliště a Řepiště vrátíme po cyklotrasách 6063 a 6065 s krásnými výhledy na okolní krajinu zpět na železniční stanici Paskov. Jde o středně náročný celodenní výlet okolo celého Regionu Slezská brána, při kterém se turista určitě nebude nudit a s překvapením zjistí, kolik krásných přírodních míst se nachází v krajině mezi třemi velkými městy – Ostravou, Havířovem a Frýdkem-Místkem.

2. Za historickými památkami Regionu Slezská brána (cyklistický výlet) – cca 22 km

Cyklistický výlet můžeme začít na vlakovém nádraží Paskov, které je ovšem na území obce Řepiště. V nedalekém Paskově (na druhé straně řeky Ostravice) si můžeme prohlédnout historické náměstí a areál zámku a zámeckého parku. Vrátime se zpět a pokračujeme po cyklotrase 6065 do centra Řepiště s dřevěným kostelem sv. Archanděla Michaela a kaplí sv. Floriána a dále stále po stejné cyklotrase s krásnými panoramatickými výhledy na Moravskoslezské Beskydy do Sedliště. Ty stojí za delší zastávku. Jednak díky dalšímu dřevěnému kostelu Věch Svatých nebo kvůli možnosti návštěvy Muzea Lašská jizba. Než opustíme Sedliště, je vhodné si odskočit po cyklotrase 6005 na nedalekou Bezručovou vyhlídku s výletišťem, památníkem Osvobozené půdy, sochami akademického sochaře Emila Adamce a především s ojedinělým kruhovým výhledem. Po návratu do centra Sedliště pojedeme dál po cyklotrase 6063 do Václavovic, kde si můžeme prohlédnout novodobou architekturu kostela sv. Václava. Odtud sjedeme podle dopravních značek do Horních Datyní, kde mineme malou kapličku se zvoničkou a pokračujeme zpět do Řepiště. V jejich místní části Rakovec se můžeme opět stylově občerstvit nebo i zahrát bowling a hlavně se podívat na ulici Lesní na dřevěnou kapličku sv. Anežky. Pak už nezbyvá než se vrátit zpět na železniční nádraží Paskov, kde můžeme naložit kola do vlaku nebo zpátky připevnit na nosiče osobního automobilu.

Lyžiarske vleky v Rajeckolesnianskej doline

Vďaka relatívne blízkej polohe a dobrému vybaveniu Rajecká Lesná patrí aj medzi vyhľadávané miesta zimných športov. Dolina za obcou je dlhá asi 5 km, pričom približne v polovici cesty od obce prichádzame k rozšírenej časti doliny. Tá predstavuje oblasť s vynikajúcimi podmienkami pre zjazdové lyžovanie či snowboarding a taktiež bežecké lyžovanie (s množstvom tratí).

Vďaka priaznivým klimatickým podmienkam (severná orientácia svahu, vyššia poloha v doline) ponúka toto stredisko vynikajúce príležitosti pre milov-

níkov lyžovania všetkých foriem. Zimná sezóna tu trvá spravidla od decembra do marca. Nadmorská výška základne zjazdoviek predstavuje 595 m n.m. a najvyšší bod zjazdoviek je situovaný vo výške 911 m n.m., pričom prepravná kapacita zahŕňa 1400 os./hod. Lyžiarske vleky majú dĺžku 150 m, 350 m a 900 m. Za účelom plnohodnotného využitia svahu je veľká časť týchto vlekov pokrývaná technickým snehom. Pre lyžiarov sú k dispozícii okrem ubytovacích a stravovacích kapacít aj požičovňa a servis, resp. opravovňa lyží.

Lyžiarske stredisko v Čičmanoch

Okrem ľudovej tradície táto časť Strážovských vrchov poskytuje aj pomerne známe lyžiarske stredisko. To sa vyznačuje relatívne dobrými podmienkami pre lyžovanie, či už zjazdové alebo bežecké. Ide o lokalitu s názvom Javorinka, ležiacou za obcou na severných svahoch rovnomenného vrchu.

Počas zimnej sezóny sa Čičmany menia na atraktívne lyžiarske stredisko, ktoré svojim návštevníkom ponúka šesť lyžiarskych vlekov typu Tatrápoma s prepravnou kapacitou 3850 os./hod. Celková dĺžka tratí je 2860 m a najväčšie prevýšenie 323 m.

Veľká časť zjazdových tratí je umelo zasnežovaná a najdlhšia zjazdovka meria 1500 m. Väčšina tratí je

určená mierne pokročilým lyžiarom. Nachádza sa tu zjazdovka pre deti a trate pre najnáročnejších lyžiarov so sklonom trate viac než 33 %.

Zjazdové trate sú pravidelne upravované, vyznávači bežeckého lyžovania môžu využiť dobre označené a upravené bežecké okruhy (5 km okruh je značkovaný, 2 km okruh aj upravovaný). Počas sezóny je k dispozícii lyžiarsky servis, požičovňa lyžiarskej výstroje, úschovňa a lyžiarska škola. V závere zjazdových tratí je k dispozícii niekoľko zariadení rýchleho občerstvenia typu fast-food. Parkovisko dokáže poňať približne 200 automobilov. Prevádzková doba je v tejto lokalite od 9:00 do 16:00 hod.

Lyžiarske stredisko Fačkovské sedlo

Na mieste, kde sa stretávajú Strážovské vrchy s Lúčanskou malou Fatrou, sa nachádza ďalšie lyžiarske stredisko Rajeckej doliny. Ide o lokalitu Fačkovské sedlo s čarovnými výhľadmi do okolia a najmä na scenériu NPR Klák. Pre lyžovanie tu nájdú vynikajúce podmienky tak začiatočníci, ako aj náročnejší lyžiar. Lyžiarske stredisko sa nachádza vo Fačkovskom sedle pod vrchom Homôľka (1063 m n.m.), kde sú situované aj vrcholné stanice lyžiarskych vlekov.

Celková prepravná kapacita strediska je 2200 os./hod s maximálnym prevýšením 246 m. Lyžiarom a snowboardistom sú k dispozícii 4 vleky. Tie vozia lyžia-

rov na začiatok tratí rôznej obtiažnosti s celkovou dĺžkou 4350 m. Svahy majú východnú orientáciu, čo je vzhľadom na terén relatívne výhodný aspekt. Návštevník môže využiť aj požičovňu športových potrieb, dva bufety, reštauráciu v štýle salaša a turistickú ubytovňu.

Čo sa týka bežeckých tratí v tomto areáli, z Fačkovského sedla je možné sa dostať až do Čičmian, a to po trase Homôľka – Javorinka. Je to stredne náročná bežecká trať s dĺžkou približne 8 km. Ak by sme chceli vystúpiť v zimnom období na Klák, musíme počítať s veľmi vysokou vrstvou snehu najmä vo vyšších polohách okolo vrcholovej časti tejto rezervácie.

Kostol Najsvätejšieho Srdca Ježišovho Rajecké Teplice

Miestny kostolík Nanebovzatia Panny Márie bol posvätený 15. augusta 1909 nitrianskym biskupom Viliamom Batthyányom. Už nevyhovoval svojou kapacitou duchovným potrebám miestnych veriacich i veriacich, ktorí sem prichádzali ako kúpeční hostia či turisti. V auguste 1999 sa preto začínajú prvé výkopy na novej stavbe. 24. 11. 2001 kostol Božského Srdca Ježišovho pri slávnostnej sv. omši posvätil J. Em. Ján Ch. kardinál Korec, nitriansky biskup.

Kostolík Nanebovzatej Panny Márie stojí na južnom svahu Teplickej kotliny dominujúcom osade. Postavili ho na mieste cintorína z milodarov obyvateľov okolitých obcí a vytvoril ho staviteľ Nikolettta.

Kostolík je neogotická jednoloďová stavba o dĺžke 18 metrov a šírke 6 metrov. Svätyňa má viacuhlový uzáver. Priestory sú zaklenuté lunetovými klenbami a medziklenbovým pásom, zbiehajúcim do plastických konzol. Loď zakončuje predsieň, nad ktorou je chór. Vo vstavanej veži sú tri zvony. Najstarší z nich z roku

1909 má priemer 50 cm a je zasvätený Nanebovzatej Panne Márii. Druhý zvon o priemere 66 cm je zasvätený svätému Ladislavovi. Vo veži sú hodiny. Fasádu charakterizuje dvojfarebné kvádrovanie a neogotické architektonické články. Kaplnka i veža sú pokryté medeným plechom.

Vnútorne zariadenie kostolíka je tiež neogotické. Vyrezávaný drevený oltár zhotovil majster Hausner z Budapešti. V jeho strede je socha Panny Márie s Ježiškom na ľavej

ruke a s berlou v pravej ruke, po stranách sú sochy patrónky farskeho kostola v Konskej svätej Kataríny a svätej Barbory. (Pôvodne tu boli sochy sv. Ladislava a Imricha.)

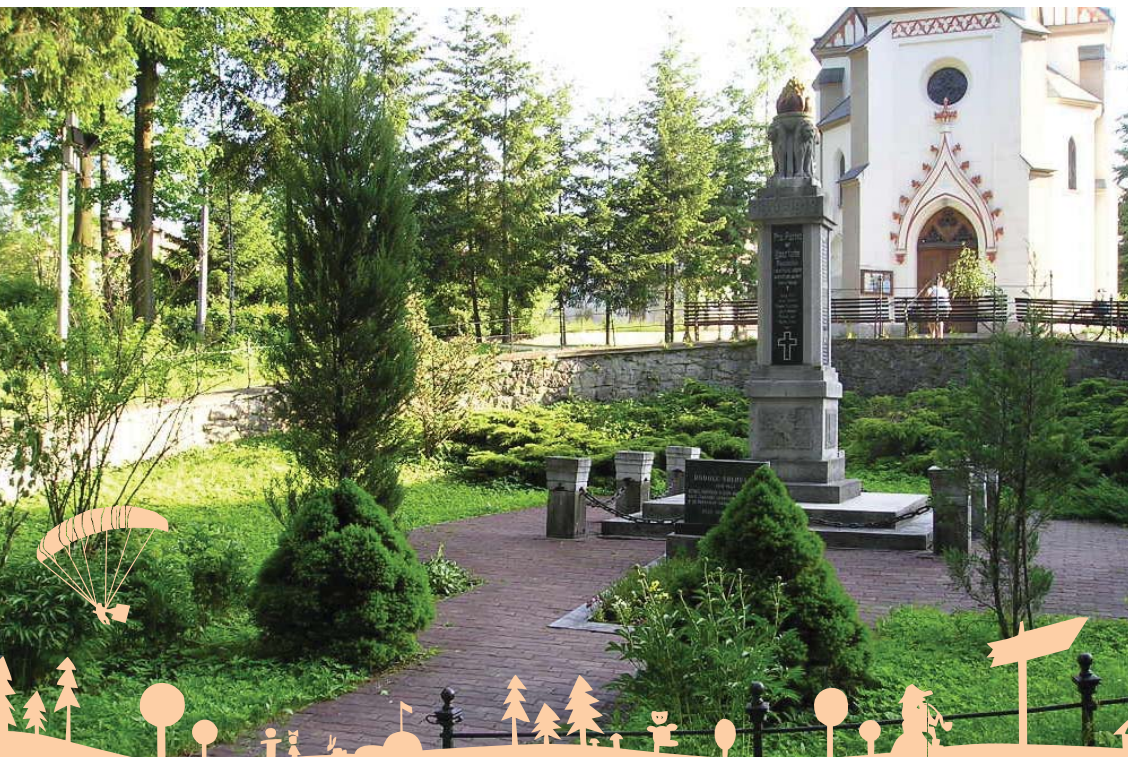
V lodi sú drevené reliéfy sv. Petra a Pavla, ako aj sv. Cyrila a Metoda z roku 1933. Krížovú cestu gotického štýlu vytvoril miestny rezbár J. Pekara. (Zhotovil aj Slovenský betlehem v Rajeckej Lesnej). V predsieni vo výklenku je socha sv. Antona Paduánskeho.

Pod podlahou kostolíka bola

krypta. Jej rozšírením sa roku 1984 získala kaplnka. Prostredníctvom televízneho prenosu môže v nej sledovať svätú omšu asi 50 veriacich. Nachádza sa tu socha Sedembolestnej a obraz sv. Maximiliana Kolbeho, ktorému je kaplnka zasvätená.

Pred kostolom je pomník padlým v prvej svetovej vojne z obcí Rajecké Teplice, Stránske, Poluvsie, Kamenná Poruba, Kónská, Kunerad. Pomník postavili roku 1923 z fondov týchto obcí.

Kalvária a Lurdská kaplnka v Rajeckej Lesnej

Približne 500 m od Baziliky Narodenia Panny Márie a Domu Božieho narodenia so Slovenským Betlehemom možno navštíviť Frivaldskú kalváriu. Zahŕňa 14 malých kaplniek – zastavení posledného utrpenia Pána Ježiša – pri ceste širokým chodníkom na kopec Kalvária. Na vrchu sa týči Kostol Nanebovstúpenia Pána a pred ním kríž Ježišovho ukrižovania. Počas celého roka sa veriaci, nielen z rajeckého dekanátu, stretávajú na tomto mieste za účelom prehĺbenia svojho vzťahu k Bohu. Je to skutočne mystické miesto zasadené do javorového lesíka, ktorý umocňuje pocity a zintenzívňuje meditáciu.

Bazilika Narodenia Panny Márie

Rajecká Lesná (v minulosti známa aj ako Friwald) sa nachádza na pravom brehu Rajčianky, na jej strednom, resp. hornom toku. Starobylý názov pochádza z nemeckého Friwald (slobodný les, oslobodený od poplatkov). Od 16. do 18. storočia patrila obec do vlastníctva Juraja Turzu, ktorý daroval svojmu provizórovi, Jánovi Frivaldskému, dedičné richtárstvo. Rajecká Lesná teda patrila do Lietavského panstva, ktoré bolo súčasťou trenčianskej stolice. Ešte aj v dnešnej, modernej a pretechnizovanej spoločnosti si obec udržiava svoje tradície a rázovitú architektúru, ktorú možno v obci vidieť na viacerých miestach (sýpky, hospodárske budovy a drevené domy).

Kostol narodenia Panny Márie predstavuje významné pútnické miesto severozápadného Slovenska. Neogotický farský rímsko-katolícky kostol pochádza z roku 1866, aj keď jeho pôvod siaha až do začiatku 14. storočia. Z tohto obdobia sa zachovalo len presbytérium s relatívne zachovalými zvyškami gotických fresiek, ktoré lemujú aj celú kaplnku sv. Anny. Čiastočne sú pokryté neskoršími farebnými vrstvami. Vzácné nástenné maľby sú významnou kultúrno-historickou pamiatkou, reprezentujúcou monumentálnu maľbu.

7. septembra 2002 získal kostol narodenia Panny Márie status „Basilica Minor“, a to vďaka dlhotrvajúcej tradícii uctievania Matky Ježišovej pútnikmi z celého Slovenska. Túto žiadosť tlmočil, ešte v roku 1994, Jeho Eminencia Ján Chryzostom kardinál Korec. Rajecká Lesná sa zaraďuje medzi popredné pútnické miesta národného významu. Mariánska úcta charakterizuje toto religiózne miesto prakticky od 15. storočia. Z tohto obdobia pochádza aj Milostivá socha Panny Márie Friwaldskej. Púte sa každoročne konajú na cirkevný sviatok Narodenia Panny Márie (8. septembra – hlavná púť), na Turíce, vo sviatok Najsvätejšej Trojice (jún) a vo sviatok sv. Anny. V Bazilike, ako pápežskom chráme, sa má podľa cirkevnej tradície umiestniť napr. znak Svätého Otca alebo aj znak Apoštolského stolca. Pápežský znak (skrížené kľúče) je možné používať na zástavách, na rúchach a na pečati Baziliky.

Slovenský Betlehem v Rajeckej Lesnej

Ručne vyrezávaný, drevený, originálny a jedinečný. Táto technická a zároveň umelecká pamiatka si zaslúži ešte viac prívlastkov. Ide o najväčšiu drevorezbu (svojho druhu) na svete, a to priamo v jednej z najrozsiahljších obcí Rajeckej doliny. Dielo je úžasné nielen svojim stvárnením, ale predovšetkým veľkosťou.

Tento unikát, pohyblivý betlehem, je situovaný v pútnickom areáli okolo Baziliky Narodenia Panny Márie. Nachádza sa priamo v Dome Božieho Narodenia. Drevený mechanický betlehem vystráhal počas 20. rokov svojho života rezbársky majster Jozef Pekara z Rajeckých

Teplíc. Prvýkrát sa s ním mohla široká verejnosť zoznámiť na oficiálnom sprístupnení v deň otvorenia 26. novembra 1995. V ten deň betlehem slávnostne otvoril a aj požehnal nitriansky diecézny biskup Jeho Eminencia Jan Chryzostom kardinál Korec. Majster Pekara však toto veľkolepé dielo úplne dokončil až v roku 2000.

Betlehem predstavuje kultúru, históriu a tradičný život na Slovensku v priebehu stáročí. Zobrazuje nespočetné množstvo ľudových, náboženských a svetských pamiatok národného dedičstva, napr. staroslávny Nitriansky hrad, slovenský Rím, ako tradične nazý-

vajú Trnavu, najvýznamnejšie katedrály a kostoly Slovenska, napr. národnú svätyňu v Šaštíne, ale i moderné stavby ako Most SNP či rýchlo loď plaviacu sa po Dunaji. Ďalej možno spomenúť Piešťanské kúpele alebo Dóm sv. Alžbety v Košiciach. Ide o územie celého Slovenska, zachytené na ploche s dĺžkou 8,5 m, šírkou 2,5 m a výškou 3 m. To zaraďuje tento betlehem medzi najväčšie vyrezávané drevené betlehemy v Európe.

Okrem toho tu možno nájsť neskutočnú variabilitu tradičných ľudových remesiel počnúc napr. pastiermi, baníkmi, drevorubačmi a vinohradníkmi, cez obuvníkov či

tkáčov, až po hrnčiarov, stolárov, debnárov alebo kováčov a ľudovú muziku. Ústredným motívom týchto všetkých zvyklostí a ľudových zamestnaní sú jasličky s malým Ježiškom, Máriou a Jozefom. Tých stráži symbolický somárík a kravička spolu s pastiermi a tromi kráľmi z východu.

Slovenský Betlehem v Rajeckej Lesnej je otvorený každý deň po celý rok od 9:00 – 12:00 a 13:00 – 17:00. Toto tajuplné miesto, skrývajúce hĺbku a veľkosť slovenského národa, každoročne navštívia tisíce pútnikov, veriacich, ale i okoloidúcich návštevníkov nielen zo Slovenska, ale aj zo zahraničia.

Partneři projektu:

Region Beskydy

Zájmové sdružení
právnických osob
Náměstí Svobody 6
738 02 Frýdek-Místek
Česká republika

Tel: +420 739 203 934

e-mail: valaskova.dagmar@beskydy-info.cz

www.regionbeskydy.cz

Združenie Regiön Beskydy

Mestský úrad v Žiline
Námestie obetí komunizmu 1
011 31 Žilina
Slovenská republika

Tel: +421 417 235 564

Fax: +421 417 235 564

e-mail: beskydy@zilina.sk

www.beskydy.sk

Beskydské informační centrum

Frýdek-Místek:

Náměstí Svobody 6
Tel.: +420 558 646 888
info@beskydy-info.cz

Zámecké náměstí 1257
Tel.: +420 558 438 391
frydek@beskydy-info.cz

Frýdlant nad Ostravicí:

Hlavní 308
Tel.: +420 558 676 909
frydlant@beskydy-info.cz
www.beskydy.com

SDRUŽENÍ MĚST A OBCÍ SLEZSKÁ BRÁNA

Radniční náměstí 300
739 34 Šenov

tel.: +420 558 688 726

fax: +420 558 688 714

e-mail: meusenov@mesto-senov.cz

repiste@applet.cz

www.slezskabrana.cz

RAJECKÉ TEPLICE

Námestie SNP 1/29,
013 13 Rajecké Teplice

tel.: +421 415 099 060

fax: +421 415 099 061

e-mail: sekretariat@rajecke-teplice.sk

primator@rajecke-teplice.sk

www.rajecke-teplice.sk

Foto ze Slezské Brány: Miroslav Lysek

